

28 Utländska företag

28.1 Allmänt

Begreppet utländsk företagare definieras 1 kap. 15 § ML. Se vidare avsnitt 1 och MOMSHL 2003 avsnitt 40.3.

28.2 Ombud för utländsk företagare

23 kap. 4 § SBL

En utländsk företagare som är skattskyldig enligt mervärdesskattelagen (1994:200) skall utse ett ombud som är godkänt av skattemyndigheten. Ombudet skall enligt fullmakt av den utländska företagaren svara för redovisningen av mervärdesskatt för den verksamhet som skattskyldigheten omfattar och i övrigt företräda den utländska företagaren i frågor som gäller mervärdesskatt. Underlag för kontroll av skatteredovisningen skall finnas tillgängligt hos ombudet.

Vad som anges i första stycket gäller inte om Sverige har en särskild överenskommelse om ömsesidigt bistånd för indrivning av skattefordringar och utbyte av information i skatteärenden med det land i vilket den utländske företagaren har sätet för sin ekonomiska verksamhet eller sitt fasta etableringsställe, eller är bosatt eller stadigvarande vistas. En sådan överenskommelse skall ha en räckvidd som är likartad med den som föreskrivs i

- rådets direktiv 76/308/EEG av den 15 mars 1976 om ömsesidigt bistånd för återvinning av fordringar uppkomna till följd av verksamhet som utgör en del av finansieringssystemet för Europeiska struktur- och garantifonden för jordbruket och av jordbruksavgifter och tullar samt beträffande mervärdesskatt och vissa punktskatter,

- rådets direktiv 77/799/EEG av den 19 december 1977 om ömsesidigt bistånd av medlemsstaternas behöriga myndigheter på området direkt och indirekt beskattning, och i

- rådets förordning (EEG) nr 218/92 av den 27 januari 1992 om administrativt samarbete inom området för indirekt beskattning (mervärdesskatt). En utländsk företagare får utse ett sådant ombud som anges i första stycket även om Sverige har en överenskommelse av det slag som anges i andra stycket. *Lag (2001:970).*

Krav på ombud

Föreligger skattskyldighet för utländsk företagare (fysisk eller juridisk person), som inte är bosatt eller stadigvarande vistas i Sverige och inte heller har ett fast etableringsställe eller inte har sätet för sin ekonomiska verksamhet här i landet, ska företagaren företrädas av ett av SKM godkänt ombud.

Ej krav på ombud

Enligt 23 kap. 4 § 2 st. SBL gäller inte kravet på ombud företagare från länder med vilka Sverige har en särskild överens-

kommelse om ömsesidigt bistånd för indrivning av skattefordringar och utbyte av information i skatteärenden. Detta är fallet med länder och områden som omfattas av rådets direktiv 76/308/EEG av den 15 mars 1976, 77/799/EEG av den 19 december 1977 och förordningen 218/92 av den 27 januari 1992. Överenskommelser gällande övriga länder och områden ska ha en likartad räckvidd för att kravet på ombud ska bortfalla. Exempel på sådana överenskommelser är de avtal som finns med de nordiska länderna om utbyte och handräckning och som innefattar Danmark, Finland inklusive Åland, Färöarna, Grönland, Island, Norge, och Sverige.

En utländsk företagare har alltid oavsett om krav på detta föreligger eller ej rätt att utse ett ombud enligt 23 kap. 4 § 3 st. SBL.

Fast etableringsställe

Vad som menas med fast etableringsställe framgår av MOMSHL 2003, avsnitt 40.4.

Fullmakt

Ombudet ska, enligt fullmakt av den utländske företagaren, som ombud för denne svara för redovisningen av momsen och i övrigt företräda företagaren i frågor som gäller moms. Som ombud godtas person som är stadigvarande bosatt inom landet eller, i fråga om juridisk person, den som har styrelse eller fast driftställe i Sverige.

Betalningsskyldighet

Betalningsskyldighet för moms som utländsk företagare har att erlagga åvilar företagaren och inte hans ombud.

Skatte- och avgiftsanmälan

Ansökan om registrering ska göras på en skatte- och avgiftsanmälan. Det är den utländske företagaren som ska lämna ansökan och underteckna denna. Om den utländske företagaren utsett ett ombud ska ombudet lämna ansökan. Till ansökan ska ombudet bifoga

- en fullmakt (blankett RSV 5703),
- registreringsbevis eller liknande för den utländske företagaren från dennes hemland,
- registreringsbevis för ombudet t.ex. bevis om bosättning i Sverige om ombudet är en fysisk person.

Registreringsbevisen bör inte vara äldre än tre månader vid ansökningstillfället.

28.3 Importombud

Genom ett särskilt stadgande i 6 § SBF har tillskapats en möjlighet till registrering av utländska företagare som avser att importera en vara till Sverige som därefter ska omsättas till ett annat EG-land. Registrering får i detta fall ske genom att ett ombud för företagaren

som avses i 23 kap. 4 § SBL, med stöd av en fullmakt från företagen registrerar sig i eget namn för dennes räkning.

Ombudet, vilket oftast är en svensk speditör som handhar importen och den vidare transporten av varan, får under ett och samma registreringsnummer företräda flera utländska företagare.

28.4 Näringsidkare från utlandet med fast etablering i Sverige

Från och med den 1 januari 2002 omfattas sådana näringsidkare från utlandet som har ett fast etableringsställe i Sverige inte längre av begreppet utländsk företagare i ML:s mening. En sådan företagare som har en fast etablering inom landet och som omsätter varor eller tjänster som medför skyldighet att betala moms eller rätt till återbetalning av moms ska anmäla sig för registrering hos SKM i Stockholm.

Av betydelse för bedömning av om plats för fast etablering föreligger är

- att det finns en affärsetablering som betjänas av människor, dvs. en anordning, exempelvis en lokal, eller i vissa fall maskiner eller utrustning,
- att denna affärsetablering är stadigvarande, dvs. har en viss grad av varaktighet,
- att de aktuella tjänsterna ska tillhandahållas från eller till denna affärsetablering samt
- att företagets rörelse ska, helt eller delvis, bedrivas från denna affärsetablering.

Filial

Om det kan anses att ett företag har en etablering i Sverige, dvs. antingen ett säte eller ett fast etableringsställe (en registrerad filial, en fysisk person med enskild firma och adress i Sverige, eller ett bemannat kontor eller en annan lokal från vilket eller vilken det finns tekniska möjligheter att leverera eller tillhandahålla varor och tjänster inom landet), bör detta företag inte anses som en utländsk företagare enligt ML (prop. 2001/02:28 s. 46). För näringsverksamhet som bedrivs i Sverige av utomlands bosatta svenska eller utländska medborgare ska det finnas en i Sverige bosatt föreståndare med ansvar för den bedrivna verksamheten. Detta framgår av lag (1992:160) om utländska filialer. Se vidare broschyren Utländska företag med fast driftställe i Sverige (RSV 309).

28.5 Registreringsort

Registrering till moms av utomlands bosatta fysiska personer, utländska bolag, andra utländska juridiska personer samt importombud för utländska företagare sker hos SKM i Stockholm (jfr 2 kap. 1–2 §§ SBL). Detta gäller oavsett om fast etableringsställe finns i Sverige eller inte. Se vidare broschyren Momsregistrering för utländska företagare i Sverige (RSV 572).

28.6 Återbetalning

19 kap. 1 § 2 st. ML

Utländska företagare som är eller skall vara registrerade enligt 3 kap. 1 § första stycket 2, 4 eller 5 skattebetalningslagen (1997:483) skall dock ansöka om sådan återbetalning som avses i första stycket i enlighet med vad som föreskrivs nedan i 11–13 §§. *Lag (2002:392)*.

Utländsk företagare som är momsregistrerad och skyldig att lämna deklaration ska i denna även redovisa sådana återbetalningar som medges enligt 10 kap. 1–4 §§ ML). i stället för att ansöka om återbetalning från RSV, Särskilda skattekontoret. Se vidare avsnitt 3.2 och 14.2.1.